

Oostvaardersplassen: IEDEREEN BLIJ?

Eerder ingrijpen moet het leed van de grote grazers in de Oostvaardersplassen voorkomen. Maar aan het natuurlijk beheer van het gebied wordt niet getornd. Dat adviseert een internationale commissie aan de regering. Iedereen blij?

tekst: Roelof Kleis, Hans Wolkers / foto: ANP

Hans Hopster

Lector dierenwelzijn VHL

'Ik ben heel blij met dit rapport. Er is niet gebeurd wat ik had gevreesd: dat op basis van emoties de boel op de schop zou gaan. Dat zou jammer zijn. De Oostvaardersplassen hebben heel veel goeds opgeleverd. Maar Staatsbosbeheer weet dat niet goed voor het voetlicht te brengen. Er is al een tijd een heel interessant experiment gaande, dat helaas nooit als zodanig is aangemeld of van een goed onderzoeksplan voorzien. Staatsbosbeheer moet alle mooie dingen die daar gebeuren veel meer uitventen. Mensen bewust maken van de interessante ecologische processen. Er wordt door de media en de politiek te veel gefocust op het dierenleed en daar lijkt niets tegenover te staan. Terwijl de dieren het tien maanden van het jaar fantastisch hebben. Begrijp me goed: ik wil dieren niet onnodig laten lijden. Daarom ben ik ook voor het advies: dieren eerder verlossen en zorgen voor meer beschutting. Geleidelijk aan is er in de samenleving minder draagvlak ontstaan voor het huidige beheer. **Mensen vinden het moeilijk om dit stukje natuur een plek te geven in onze samenleving.** We zijn nu iets verder opgeschoven naar het niet toestaan van lijden. Het advies past goed bij hoe de samenleving daar op dit moment over denkt. Het is een mooi afgewogen stuk.'

Esther Ouwehand

Tweede Kamerlid Partij voor de Dieren.

'Voor de Oostvaardersplassen hebben wij steeds op drie punten om verbetering gevraagd. Er moet meer beschutting in het gebied komen, zodat de dieren bescherming

kunnen zoeken tegen weer en wind. Daarnaast pleitten we voor vergroting van het gebied door het met de Veluwe te verbinden. Zo krijg je meer variatie en het gebied wordt robuuster. Wij wilden ook beter toezicht op de dieren, want de afspraak was dat verzwakte dieren tijdig worden afgeschoten. Door in een iets vroeger stadium te schieten kun je zo onnodig lijden voorkomen. De commissie beveelt al deze punten aan, daar zijn we blij mee.

In de discussie zien we het als onze plicht om het belang van de dieren voorop te stellen: komen maatregelen de dieren echt ten goede? Wilde dieren zijn toch het beste af door zo min mogelijk bemoeienis van mensen. Het zijn altijd de jagers die vragen om bijvoeren om zo een lijdensweg te voorkomen, maar interen en verzwakken is niet hetzelfde als een lijdensweg. **Veel mensen denken: gooi een pluk hooi neer en dat lost het probleem op.** Maar dat is niet in het belang van de dieren en je doet hiermee meer kwaad dan goed. Vooral de sterkere dieren eten het voer op, terwijl de zwakke dieren nóg slechter af zijn: zij gaan wel vechten om het voedsel, maar krijgen het niet. Op langere termijn vergroot je de problemen alleen maar, doordat er meer dieren komen.'

Sip van Wieren

Ecoloog bij de leerstoelgroep Resource Ecology

'Ik ben wel blij met de conclusies van de commissie Gabor, het had veel slechter gekund. Ik kan me goed in het advies vinden, zeker omdat de Oostvaardersplassen zo ongeveer door heel Nederland beheerd worden. Een belangrijk deel van het beheer is overeind gebleven. Het afschie-

Heckrunderen in de Oostvaardersplassen.

ten van ondervoede dieren in een eerder stadium is een handreiking aan het maatschappelijk debat. Maar er zitten wel nadelen aan. Het doodschieten op basis van een conditiescore is sowieso arbitrair. **We hebben wel eens hele slechte dieren laten lopen en zagen dan toch een wonderbaarlijk herstel.** Door nu de dieren eerder te gaan schieten wordt dit hele selectiesysteem van ‘wie gaat wel dood en wie niet?’ nog willekeuriger. We gaan zo toch meer toe naar een systeem van klassieke regulatie door de jacht. Het is onontkoombaar dat de selectie minder goed wordt en je dieren zult gaan schieten die het wellicht gehaald zouden hebben.’

Pauline de Jong

Secretaris van de stichting Faunabescherming

‘Wij zijn een beetje tevreden met het rapport van de Commissie Gabor. Het verbod op bijvoeren is goed, want dat heeft toch geen zin. Je krijgt dan alleen maar meer dieren. We zijn alleen bang dat het eerder uit hun lijden verlossen van ondervoede dieren een glijdende schaal is en dat de beheerders toch te vroeg de dieren gaan afschieten. De natuurlijke selectie moet wel zijn werk kunnen doen. Het moet heel duidelijk zijn dat een dier het niet gaat halen voordat je besluit in te grijpen. Wij vinden dat het dier zich op zijn minst moet hebben afgezonderd van de anderen, want schieten in de groep moet je niet willen.’

Esther Ouwehand

‘De rol van de dierenartsen in de hele discussie is interessant. Die komen met een standpunt wat precies overeen-

komt met wat Henk Jan Ormel van het CDA altijd riep: in het najaar 30 procent van de dieren afschieten en zo nodig in de winter bijvoeren. **Dit maakt van de Oostvaardersplassen een schiettent, waarbij steeds meer dieren zullen worden doodgeschoten.** Nu blijkt dat Ormel in de Raad van Toezicht van de beroepsvereniging van dierenartsen zit. Daar zitten ook fervente jagers in.’

Sip van Wieren

‘Ik merk dat dierenartsen zich steeds meer gaan bemoeien met natuurbeheer. Zij vormen een nieuwe lobby, naast de boeren en de jagers. Die bemoeienis heeft een duidelijke signatuur: het individuele dier is belangrijk. Dat is ook logisch gezien hun beroepsethiek. Maar dierenartsen doen veel uitspraken over natuurbeheer. Als ze dan ook nog het risico van dierziekten in de strijd gooien ligt heel Nederland, inclusief de politiek, aan hun voeten. **Dat is een gevaarlijke ontwikkeling, want ze hebben geen verstand van ecologie en beheer.**’

Pauline de Jong

‘In de Oostvaardersplassen is er toch wel een ideale situatie. Dat er dieren doodgaan hoort nu eenmaal bij het leven. Jammer genoeg hebben jagers een hele sterke lobby om dit natuurlijke systeem om zeep te helpen. Ook de rol van de dierenartsen in de discussie vind ik kwalijk. Zij stellen dat sterven van honger een pijnlijk proces is. Dat is gewoon niet waar, maar zo wordt er wel op de emoties gespeeld van de gewone burger, die er geen verstand van heeft.’

[E]

WILDLIFE WORRIES

To reduce winter casualties among the wildlife in the Oostvaardersplassen reserve, new advice to the Dutch government proposes faster preventive action without further changes to the hands-off approach to nature management. Everyone happy? VHL Animal Welfare lecturer **Hans Hopster** is: he says the advice is balanced and does not throw out any babies with the bathwater. He favours proactive culling combined with providing more shelter. Animal welfare party MP **Esther Ouwehand** got most of what her party wanted: more shelter, more space and more alertness to threats to the animals' wellbeing. Also happy is Wageningen ecologist **Sip van Wieren**. At least, 'it could have been much worse'. He has doubts about the early culling of animals in poor condition: in the past some of these animals have made miraculous recoveries. He notes that vets have more and more to say about nature management and are forming a new lobby, besides farmers and hunters. Understandable but tricky, van Wieren thinks. As for **Pauline de Jong** of the Dutch Fauna Foundation, she's only 'somewhat satisfied'. She's afraid that hunters will abuse the permission to cull and does not agree that dying of starvation is painful.

The full story? resource.wur.nl/en